

ALBERTO MORAVIA: VRCHÁRKA

Šadláková Natália

ALBERTO MORAVIA

- 1907 - 1990
- taliansky spisovateľ, tvoril poviedky, romány a scenáre a zaoberal sa novinárskou činnosťou
- predstaviteľ neorealizmu
- bol prenasledovaný Mussoliniho režimom a neskôr aj povojnovou talianskou cenzúrou
- patrí medzi najvýznamnejších románopiscov talianskej literatúry 20. storočia.

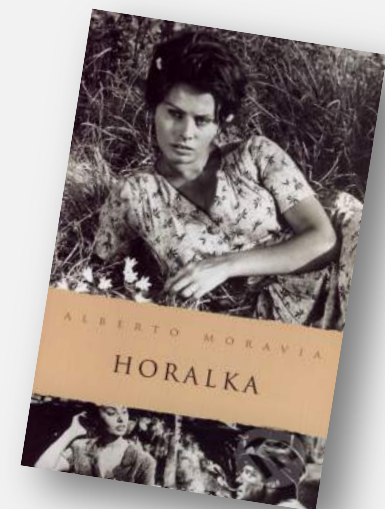

NEOREALIZMUS

- neos – nový, realis – skutočný
- najvýznamnejší umelecký smer v povojnovom Taliansku
- kritický postoj k meštiackej spoločnosti fašistického Talianska
- zobrazovanie života chudobných vrstiev, sociálnych a mravných problémov (nezamestnanosť, prostitúcia)
- pravdivý obraz života talianskeho ľudu
- bežný hovorový jazyk, často i dialekty
- hrdinovia sú jednoduchí ľudia z vidieka alebo z predmestia
- využíva prvky naturalizmu a existencializmu

VRCHÁRKA

- **Literárny druh:** epika
- **Literárny žáner:** protivojnový román
- **Téma:** utrpenie a násilie, ktoré vojna prináša nielen do života hlavnej hrdinky, ale celému národu
- **Idea:** odsúdenie vojny, ktorá ničí životy a deformuje základné civilizačné hodnoty
- **Hlavná hrdinka: Cesira** - zároveň rozprávačka deja, nie je ideálna postava, silná, nebojácna Vrchárka, podnikavá, výbušná, nie je vzdelaná, zmyslom jej života je dcéra a obchod, verí v silu peňazí, postupne sa mení v dôsledku skúseností a vojny
- **Ďalšie postavy:** Rosetta, Michele, utečenci, roľníci, vojaci

„Ach, ten krásny čas, keď som sa vydala, opustila našu dedinu a odišla do Ríma! “

„Dceruško milá, spletla jsem se. Válka je všude, na venku jako ve městě.“

- II kapitol
- priamy rozprávač
- dej je rozprávaný chronologicky
- hovorové, vulgárne výrazy
- rozprávací a opisný slohový postup
- miesto deja je Rím a dedinka Svätá Eufemia
- dej sa odohráva počas 2. sv. vojny
- na vojnu sa nepozera z vojenského hľadiska ale z pohľadu dvoch jednoduchých žien
- názov La Ciociaria (Vrchárka) podľa chudobných území (hôr) juhovýchodne od Ríma
- z autobiografických spomienok autora

„Vojna prevracia všetko a ničí nielen to, čo je vidieť, ale množstvo toho, čo vidieť nie je, ale predsa to je.“

„Takový pohled jsem nikdy neviděla — jako zvíře chycené do pasti, které se nemůže hýbat a čeká, až mu lovec zasadí poslední ránu.“

JAZYKOVÉ PROSTRIEDKY

- **Personifikácia:** neprenasledoval smrad, lúč dopadal na zem
- **Metonýmia:** ľahnem si na slnko
- **Prirovnanie:** čiernymi kozími bobkami ... boli pekné ako guľičky vavrínu
- **Hyperbola:** cítila som všetky kosti v tele
- **Metafora:** krv potôčikom crčí, čím viac som sa na ten obraz pozerala
- **Nespisovné slová:** chajda

OBSAH DIELA

- Dej románu sa odohráva v rokoch 1943-1944.
- V Taliansku sa zrútil fašistický režim a krajina bola postupne obsadzovaná spojeneckými vojskami.
- Situácia v Ríme sa zhoršovala a Cesira sa rozhodla aj s dcérou prečkať krízu na vidieku.
- Po namáhavej ceste strávila aj s Rosettou niekoľko dní v biednych podmienkach u istých roľníkov.
- Museli však utiecť, pretože ich hostitelia chceli predat' Rosettu fašistom.
- Vďaka peniazom sa dostali do horskej dedinky Svätá Eufemia, kde zostali deväť mesiacov.

OBSAH DIELA

- Bývali tu utečenci a roľníci, ktorí spoločne čakali na koniec vojny a oslobodenie.
- Cesira si postupne zvykla na život v malej chatrči a opäť sa cítila byť Vrchárkou.
- Veľký dojem na Cesiru urobil mladý doktor Michele. Otvorene nazýval Mussoliniho a jeho ministrov banditami.
- Cesira si uvedomila, ako vojna všetko zmenila. Všetko, čo robí, robí pre Rosettu.
- S veľkou bolesťou obe odišli zo Sv. Eufemie potom, ako Nemci zabili Micheleho.

OBSAH DIELA

- Na ceste ich napadli marockí vojaci, ktorí Rosettu v kostole znásilnili.
- Táto udalosť urobila z Rosetty na pohľad zatrpknutú, bezcitnú a ľahostajnú ženu.
- Stala sa milenkou viacerých mužov. Vidí v tom zmysel života.
- Práve tu vojna Cesire ublížila najviac, keď zničila šťastie jej dcéry, a tak ju samu pripravila o všetko.
- O niekoľko dni prišla správa o tom, že už je Rím oslobodený.
- Cesira opustila s Rosettou vidiek a vydali sa spolu do Ríma.
- Do Ríma vstupujú s nádejou, že začnú žiť nový život.

NÁŠ NÁZOR NA DIELO

OTÁZKY NA ZOPAKOVANIE

1. Akého umeleckého smeru bol predstaviteľ Alberto Moravia?

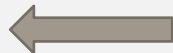
Neorealizmu

2. Kde sa odohráva dej diela Vrchárka (2 miesta)?

V Ríme a v dedine
Sv. Eufémia

3. Kto z uvedených postáv je rozprávačom diela Vrchárka?

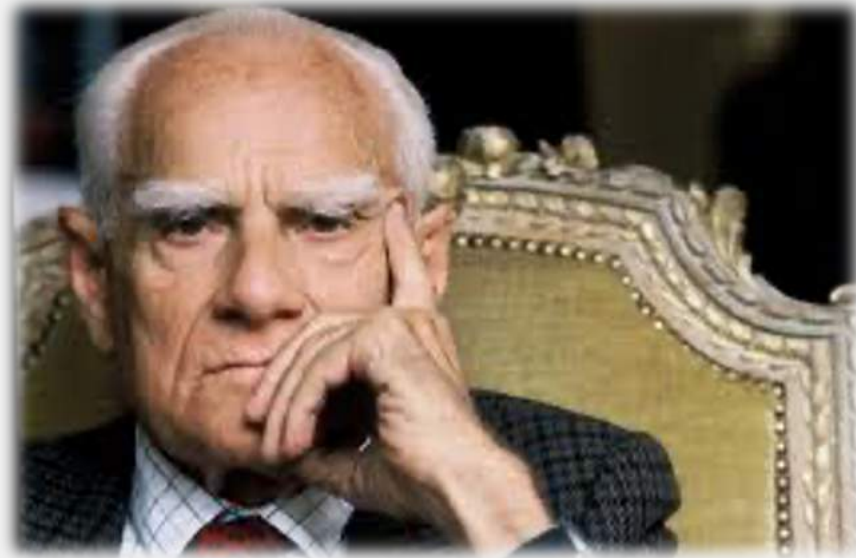
- Rosetta
- Autor
- Cesira

ZDROJE

- <https://www.skuola.net/libri/ciociarra-moravia.html>
- <https://www.studenti.it/la-ciociarra-moravia.html>
- https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/73020/BPTX_2012_2_11_210_0_344253_0_139332.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- https://www.spseke.sk/web/kabinety/sjl/4rocnik_lit.pdf
- https://milujemecestinu.cz/files/tournaments/201/Alberto_Moravia_Horalka.pdf

ĎAKUJEME ZA POZORNOST!

„Život vie s človekom lepšie zatočiť ako smrť.“
Alberto Moravia